

KULKUKOIRIEN STERILOINTIEN TÄRKEYS

**KESÄKUU 2009
(PÄIVITETTY ELOKUUSSA 2011)**

PRO ANIMALSIT YHTEISTYÖSSÄ ELÄINTEN HYVÄKSI

PRO ANIMALS FINLAND (PAFi) RY

PAFi on syksyllä 2005 perustettu suomalainen eläinsuojelujärjestö, jonka puheenjohtajana toimii Kiia Vasko. PAFi auttaa projektituotoisesti yhtä paikallista kohdetta kerrallaan kehittämään alueen eläinsuojelutilannetta. Toiminnassaan PAFi kannustaa vahvasti sterilointeihin kulkukoira- ja kissaongelmien hallitsemisessa, väestön kouluttamiseen ja valistamiseen eläinten oikeanlaisesta hoidosta ja suojelusta sekä monipuoliseen paikalliseen auttamiseen. PAFi ei välitä eläimiä koledemaasta Suomeen.

PRO ANIMALS ROMANIA

Pro Animals Romania on Carmena Serbanoiun ja hänen tyttärensä Patricia Paraschivin perustama romanialainen eläinsuojeluyhdistys. Pro Animals Romania on jo v. 1999 lähtien huolehtinut Tg-Jiun vanhasta kulkukoira- ja kissatarhasta ilman minkäänlaista tukea kaupungilta. Pro Animals Romania hoitaa 500+ kulkukoira- ja kissatarhan lisäksi koko Gorjin läänin (n.500 000 asukasta) kaikki eläinsuojeluasiat. Koska nykyinen tarha on hyvin alkeellinen ja lisäksi kaupunki havittelee tarhan tonttia hyötykäyttöön, Pro Animals Romanian remontoit vanhaa hallikompleksia uudeksi eläinsuojakseen.

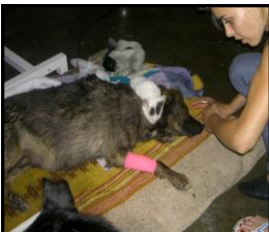
PAFIN JA PRO ANIMALS ROMANIAN YHTEISTYÖ

PAFi ja Pro Animals Romania ovat tehneet tiivistä yhteistyötä loppuvuodesta 2005 alkaen. Yhdistysten ensimmäinen yhteistyöprojekti oli sterilointikampanja elokuussa 2006.

Yhteistyöprojekteihin kuuluu mm. kummi-koiratoiminta, kaverikoira- ja kissatoiminta vanhusten parissa, valistustyö Tg-Jiun kouluissa ja yliopistossa, sterilointiohjelmat kulkukoira-tilanteen hallitsemiseksi sekä tärkeimpänä uuden eläinsuojelukeskukseen rakentaminen.

Yhteisenä tavoitteena on kannustaa paikallisia kantamaan vastuuta niin omista kuin kodittomista ja kaltoin kohdelluista eläimistä ja parantaa eläinten asemaa Romaniassa.

KULKUKOIRIEN STERILOINTIEN TÄRKEYS ONGELMIEN VÄHENTÄMISEKSI

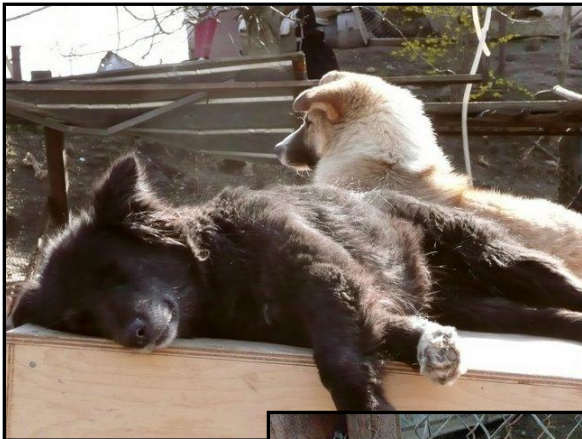
KÄSITTEITÄ

Kulkukoirilla (*stray dogs*) tarkoitetaan koiria, jotka ovat joko jonkun ns. omistuksessa ja niiden hyväksytään kuljeskelevan kaduilla tai ne on joskus hylätty kaduille.

Katukoirat (*street dogs*) ovat ns. villiintyneitä koiria, jotka mitä todennäköisimmin syntyvät, elävät ja kuolevat kaduilla.

On olemassa myös ns. kommuunikoiria (*community dogs*), joita erilaisten kommuunien ja yhteisöjen jäsenet ruokkivat ja joille tarjotaan jonkinlaista suojaa. Yleensä nämä koirat eivät selviytyisi talven yli ilman ko. huolenpitoa.

Yleisesti ottaen puhutaan kuitenkin kulkukoirista.

TAUSTOJA JA EETTISTÄ POHDINTAA

Kulkukoirapopulaation kontrolloimista voidaan tutkiskella sekä ihmisten että eläinten hyvinvoinnin näkökulmista.

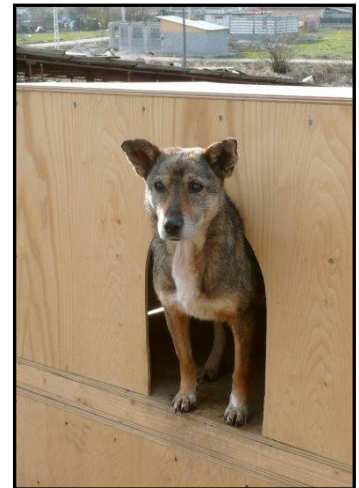
Ihmisten hyvinvoinnin näkökulma yleensä kytkeytyy tarttuvien tautien leviämisen uhkaan, sekä pelkoon joutua kulkukoirien puremaksi ja raatelemaksi. Tämä pelko on yleisesti ottaen perusteeton, sillä tutkimukset ovat osoittaneet selvästi, että kotikoirat aiheuttavat enemmän ja vakavampia puremavammoja kuin kulkukoirat.

Eläinten hyvinvointiin liittyvä näkökulma pohjautuu siihen, että kulkukoirapopulaatioiden keskuudessa esiintyvät taudit ja kuolemat aiheuttavat aivan liian suurta kärsimystä eläimille ja siksi kulkukoirapopulaatioita vähentäviä ja koiria auttavia ohjelmia pyritään ylläpitämään.

Mielipiteisiin vaikuttavat myös paikallinen kulttuuri sekä erilaiset periaatteelliset näkemykset arvoista, jotka pohjautuvat esim. vapauteen, olemassaolon oikeutukseen sekä kärsimykseen. Kulttuurilliset näkemykset voivat vaikuttaa hyvinkin suuresti esim. sterilointiprojektien toteuttamiseen ja joskus tarvitaan todella pitkän tähtäimen suunnitelmallista työtä, jotta tietyn kulttuurin omaavissa maissa oltaisi asenteellisella tasolla valmiita eläinten sterilointeihin. On vaarallista seurata orjallisesti länsimaista käsitystä siitä, että koira on tarkoitettu vain ihmisten lemmikiksi olettaen, että vain se on oikea koiralle hyväksyttävä elämänmuoto.

Vaikkakin on totta, että kulkukoiran elinkaari on lyhyempi kuin hyvin hoidetun lemmikin, elämän pituus ei ole ainoa hyvinvoinnin mittari. Kulkukoiran elämänlaatu, joka sisältää sen itsenäisyyden voi olla verrannollinen, ellei jopa parempi moniin lemmikkeihin nähden. Esim. stressi on hyvin yleinen ja merkittävä hyvinvointiongelma ylikontrolloitujen lemmikkikoirien keskuudessa. Myös rotukoirien kasvatukseen ja jalostukseen sekä muotioikkuihin liittyvät epäeettisyydet ovat nykypäivää ja aiheuttavat yhtäläillä terveydellisiä kuin käytöksellisiäkin ongelmia.

Koirat ovat ajattelukykyisiä ja aistivia olentoja ja niiden kärsimysten väheksyntä vain siksi, että ne ovat eri lajia kuin me ihmiset, ei ole hyväksyttävää. Kulkukoirien populaation inhimillinen kontrollointi on siis hyvinkin oikeutettua, koska kulkukoirakantojen kasvu on suoraan seurausta ihmisten toimista eli on meidän aiheuttamamme ongelma.

Alla lueteltuna näkökulmia, jotka puoltavat kulkukoirapopulaation kontrollointia:

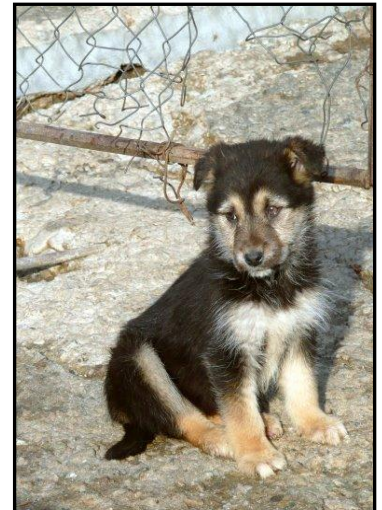
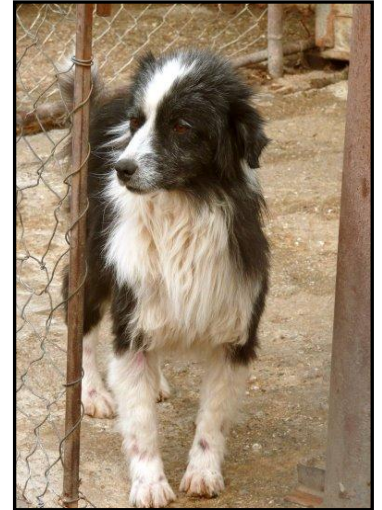
1) Kulkukoirat koetaan usein riesana ja yleisenä huolenaiheena. Ne meluavat, ovat terveydellinen uhka ja niitä kartetaan hyökkäysten pelossa.

2) Kulkukoirat liikkuvat usein vilkkaan liikenteen seassa aiheuttaen liikenneonnettomuuksia ja vahinkoja kulkuneuvoille. Useimmiten onnettomuuksissa loukkaantuu itse koira, joka jää joko rammaksi lopun ikäänsä tai kitumaan tien poskeen kuolemaansa saakka.

3) Turistit eivät mielellään halua kohdata lomillaan kulkukoiria, eivätkä missään nimessä halua nähdä kärsiviä, loukkaantuneita, kuolevia tai kuolleita koiria.

4) Kulkukoirapopulaatio kasvaa todella nopeasti, ellei sitä kontrolloida. Yksi kulkukoiranarttu synnyttää elämänsä aikana keskimäärin 8 pentua vuodessa. Jos narttu elää viisivuotiaaksi, on se synnyttänyt n. 40 uutta kulkukoira. Jos alueella juoksentelelee 500 narttua, ovat ne synnyttäneet viidessä vuodessa 20 000 pentua. Ja pennut luonnollisesti jatkavat populaation kasvattamista.

Kun paikallinen yhteisö on tehnyt päätöksen, että asioihin tulee puuttua, eettiset ongelmat alkavat. Ensimmäinen periaatteellinen kysymys on se, pyritäänkö populaatioon vaikuttamaan tappamalla vai syntyvyyden säännöstelyllä.

ERILAISIA TAPOJA RATKAISTA KULKUKOIRAONGELMA:

1) Kulkukoirien tappaminen

2) Ottaa kulkukoirat kiinni ja sijoittaa ne koiratarhoihin

3) Kontrolloida kulkukoirien syntyvyyttä ja sitä kautta vähentää niiden lukumäärää

1) Kulkukoirien tappaminen

Joka vuosi miljoonia kulkukoiria ympäri maailman myrkytetään, ammutaan tai muulla tavoin eliminoidaan eri viranomaistahojen toimesta jotta päästäisiin toivottuun tulokseen eli eroon kulkukoirauhkasta. Näitä koiria käsitellään kuin syöpäläisiä, jotka tulee tuhota.

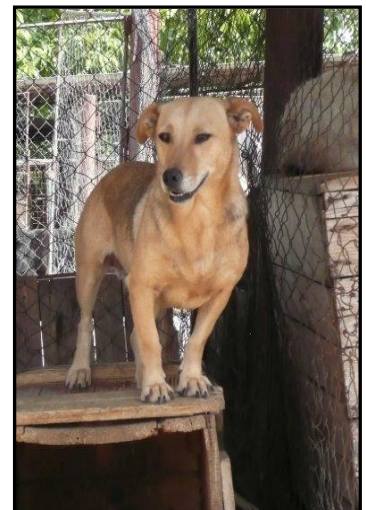
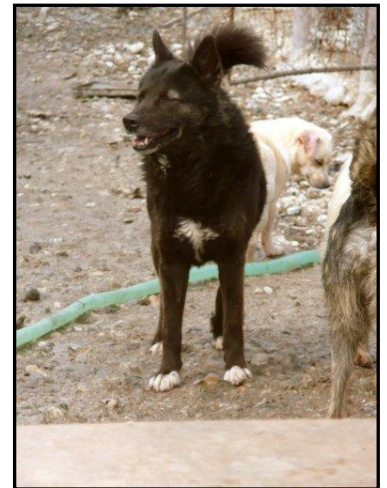
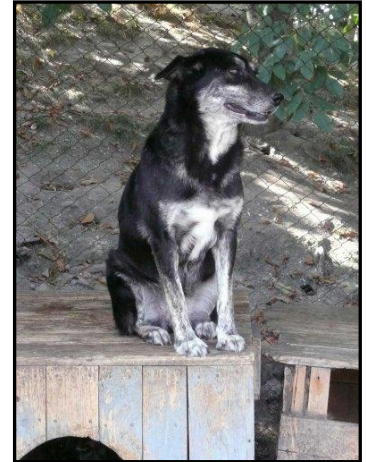
Tappaminen kuulostaa ehkä toimivalta – joskin epämiellyttävältä – vaihtoehdolta hoitaa ongelma pois päiväjärjestyksestä, mutta lähempi asian tarkastelu kertoo karun totuuden tämän ”metodin” toimimattomuudesta.

Ensinnäkään ei ole olemassa halpaa inhimillistä keinoa tappa koiria. Koirien kiinniottaminen ja lopettaminen inhimillisin tavoin on sekä kallista, että vaatii myös sellaista tehokkuutta ja huolellisuutta, johon ongelmista kärsivillä alueilla ei ole varaa, eikä ylipäättäen halua panostaa. Jäljelle jää siten yleisimmin myrkyttäminen, joka on sekä vaaraksi yhteisölle (lemmikit, linnut, kissat, muut eläimet ja jopa lapset), että johtaa erittäin tuskalliseen ja pitkitettyyn kuolemaan.

Toinen käytetty tappamiskeino on ampuminen, joka on myös vaarallista alueilla, joilla liikkuu ihmisiä ja joka suoritetaan lähes aina kouluttamattomien ihmisten toimesta ja aiheuttaa koirien kuoleman hyvin usein kitumisen kautta. Yleisestihän käytetään myös yksi koira – yksi luoti metodia siksi, että se tulee halvaksi ja tämä lisää entisestään mahdollisuutta siihen, että koira jää vain kitumaan.

Ja vaikka kulkukoirien lopettamiseen inhimillisesti olisikin edellytykset, se ei siltikään toimisi. Niin kauan kuin koirilla on mahdollisuus löytää ruokansa kaduilta, roskiksista ja kaatopaikoilta niitä ilmestyy ”puhdistetuille” alueille yhä uudestaan.

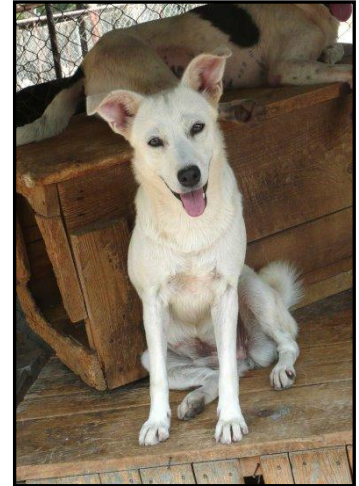
HUOM! Sen lisäksi, että miljoonia kulkukoiria tapetaan vuosittain, mm. yksin USAssa lopetetaan vuosittain n. 4 miljoonaa tarhoihin hylättyä koiraa ja kissaa. Edellä mainitussa luvussa mukana myös lukematon määrä ei toivottuja rotukoiria ja –kissoja.

2) Kulkukoirien kiinniottaminen ja sijoittaminen tarhoihin

Jälleen ensimmäinen ajatus on, että tämä on hyvä idea ja paljon inhimillisempi tapa poistaa kulkukoiraongelma kuin tappaminen. Tarhaamisen avulla koirista voidaan pitää huolta ja ne ovat turvassa. Ongelmaksi kuitenkin muodostuu hyvin pian se, että tarhat täyttyvät ja ne, jotka eivät mahdu tarhoille jatkavat kulkukoirapopulaation kasvattamista tarhojen ulkopuolella. Yhä useampia tarhoja pitäisi rakentaa sitä mukaan, kun lisää kulkukoiria syntyy. Eli tämä keino tulisi olemaan loputon ja äärimmäisen kallis keino.

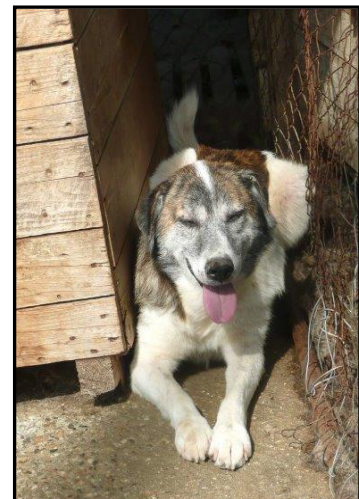
Myös ääriään myöten täynnä olevat tarhat loisivat uusia ongelmia, koska vain ani harvoin ne täyttäisivät eläinsuojelulliset mittapuut. Usein tarhoista muodostuu ”tuhoamisleirejä”, joissa eläimet nääntyvät ilman vettä, ruokaa tai mahdollisuutta tarvittavaan lääkinnälliseen hoitoon. Kulkukoirien tarhaukseen liittyy joissakin maissa myös erittäin epäeettisiä bisnekseen pohjautuvia toimintoja ja niiden eliminoiminen tuntuu olevan mahdoton tehtävä niin paikallisille viranomaisille kuin muillekaan tahoille.

3) Kulkukoiraongelman poistaminen sterilointiohjelmin

Vaikka tämä saattaa vaikuttaa hitaalta keinolta kontrolloida kulkukoiraongelmaa, eikä siinä ole nähtävissä välittömiä tuloksia, sterilointiohjelmat ovat ainoa keino, joka todella toimii.

Sterilointiohjelman toteutus on yksinkertainen. Koirat otetaan kiinni ja viedään ”sterilointikeskukseen”, jossa ne leikataan ja jossa ne samalla saavat myös asianmukaiset rokotukset mm. rabiasta ja muita tarttuvia tauteja vastaan. Koirat merkitään, jotta jatkossa tiedetään mitkä koirat on operoitu. Kun koirat ovat toipuneet steriloinneista, vapautetaan ne takaisin paikkaan, josta ne poimittiin steriloitavaksi.

On olemassa lukuisia syitä, jotka puoltavat kulkukoirapopulaation kontrolloimista sterilointiohjelmin. Alla niistä joitakin:

* On tutkitusti tiedossa, että tappaminen ei vaikuta pitkällä tähtäimellä kulkukoirapopulaation vähenemiseen, koska kantaa on mahdoton eliminoida kokonaan ja tilalle tulee aina uusia kulkukoiria. Jäljelle jääneet ja alueelle muualta tulevat koirat lisääntyvät kaiken lisäksi entistä nopeammin, koska niillä on runsaasti elintilaa ja enemmän ruokaa jaettavana. Muualta tulleet kulkukoirat voivat myös tuoda tarttuvia tauteja tullessaan sekä olla hävitettyjä kulkukoiria uhkaavampia ennen kuin tottuvat uuteen ympäristöönsä.

* Kulkukoirien kiinniottaminen, säilöminen ja lopettaminen tehdään usein erityisen julmin ja täysin epäinhimillisin tavoin ja ne aiheuttavat koirille paljon kärsimystä.

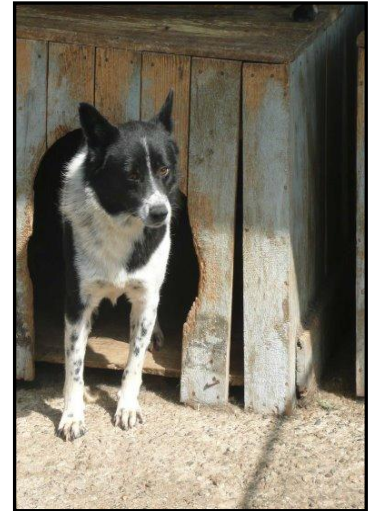
* Sekä Emanuel Kant että Mahatma Gandhi ovat viisaasti todenneet, että eläinten julma kohtelu johtaa vääjäämättä julmuuksiin myös ihmisiä kohtaan ja tätä mielipidettä tukevat myös kriminologiset tutkimukset (mm. Kellert ja Felthous).

* Kulkukoirien tappaminen ohittaa kylmästi sen näkökohdan, että kulkukoirillakin saattaa olla merkitys mm. köyhien ihmisten elämässä eli ihmisten, joilla ei ole mahdollisuutta pitää koiria lemmikkeinään, mutta koirat saavat näiltä ihmisiltä kuitenkin edes jonkinlaisen perusturvan.

* On myös tutkittu, että steriloidut kulkukoirat käyttäytyvät rauhallisemmin niin toisiaan kuin ihmisiäkin kohtaan. Jo pelkästään se rauhoittaa, että uroskoirien ei tarvitse taistella narttujen huomiosta juoksuaikoina.

* Tarttuvien tautien riski vähenee sterilointien ja rokotusten myötä huomattavasti.

* Kulkukoiranartuilla usein todettujen nisäkasvainten riski vähenee sterilointien myötä.

Sterilointiohjelmilla edistetään myös ihmisten hyvinvointia

Sterilointiohjelmat tarjoavat hyvin toteutettuna ratkaisun niin ihmisten kuin eläintenkin hyvinvoinnin edistämiseen. Sterilointiohjelmat edellyttävät siis myös paikallisten viranomaisten ja yhteisöjen hyväksynnän ja ymmärryksen sille, että ongelma poistuu pitkäjänteistä yhteistyötä tehden. Valistustyöllä on merkittävä osuus siihen, että niin viranomaiset kuin paikalliset asukkaatkin ymmärtävät kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin merkityksen joka väistämättä sterilointiohjelmilla saavutettaisiin ongelmista kärsivillä alueilla.

On myös hyvä muistaa, että tasapainon löytäminen yksittäisten koirien hyvinvoinnin ja laajemman onnistumisen ja sen kautta saavutettavan hyödyn välillä ei ole aina helppoa. Sterilointiohjelmissa taloudelliset resurssit ja olosuhteet ovat lähes aina rajoitettuja ja ne olisi kuitenkin otettava tarkasti huomioon täyttääkseen eläinsuojelulliset lähtökohdat. Onnistuminen vaatii tinkimätöntä yhteistyötä kaikkien osapuolten taholta.

Lähdemateriaali:

Beck A.M.; The ecology of stray dogs: a study of free-ranging urban animals.

Borcheit P.L.; Aggressive behaviour of dogs kept as companion animals: classification and influence of sex, reproductive status and breed.

Brown D.; Cultural Attitudes Towards Pets Symposium on the Human Companion Animal Pond.

BSAVA; Manual of Canine Behavior

Dye C. Serengeti ; Wild dogs – what really happened?

Poulton J.; Is man really a dog's best friend?

Serpell J.; Pets and the development of positive attitudes to animals.

Singer P.; Neither human nor natural; ethics and feral animals.

The State Animal Welfare Board West; Bengal and the Vets Club Calcutta Guidelines on Animal Birth Control Programmes in stray dogs recommended jointly.

WHO; Guidelines for dog rabies control and Guidelines for dog population management.

Wright J. C.; Canine Aggressions Towards People.

WSPA; Pet Respect News, Stray Dog Control.

